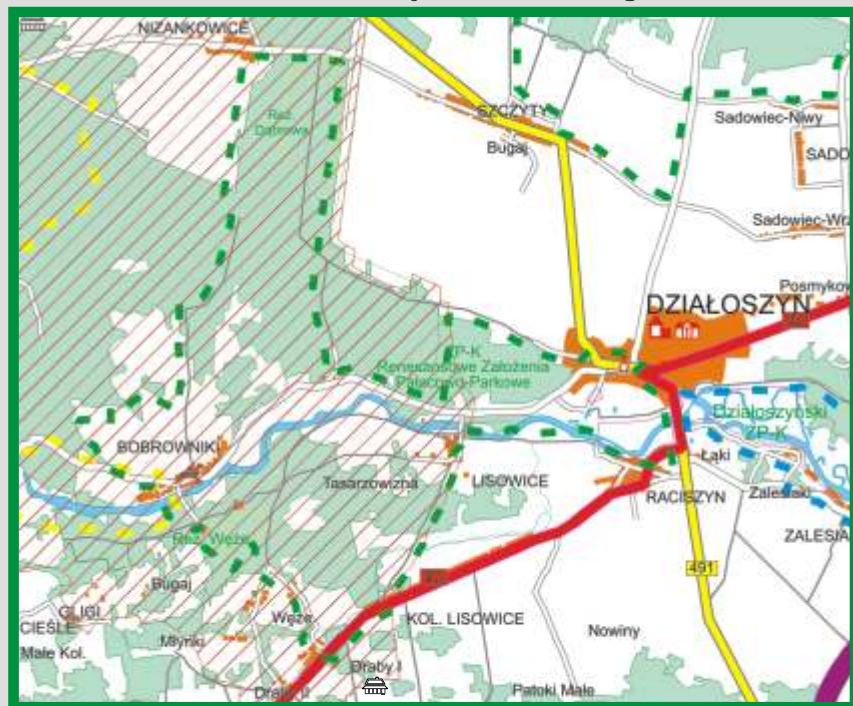

Szlaki rowerowe po Załęczańskim Parku Krajobrazowym

Załęczański Park Krajobrazowy ma powierzchnię 147,5 km kw, otulina 120,1 km kw. Park obejmuje tereny leżące w zakolu Warty (Łuk Załęczański) i przełomy tej rzeki na terenie Wyżyny Wieluńskiej: Działoszynski i Krzeczowski, chroni krajobraz jurajski Wyżyny Wieluńskiej. Ponad połowę obszaru parku zajmują lasy, przeważają sosny. Charakterystyczne są zjawiska krasowe: jaskinie, leje i suche doliny. Na terenie parku występuje wiele gatunków roślin, w tym 25 objętych ścisłą ochroną. Bogatą faunę reprezentują m.in. chomiki europejskie, bobry i wydry, odnotowano ok. 130 gatunków ptaków. Ochronie podlegają gatunki nietoperzy, m.in. nocek duży, nocek Natterera, gacek brunatny i mopek. Do najcenniejszych zabytków na terenie i w najbliższym sąsiedztwie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego należą drewniane kościółki typu wieluńskiego: w Łaszewie Rządowym, w Grębieniu, Popowicach, Gaszynie, Kadłubie i Wierzbii, dwa kurhany w Przywozie, datowane II-III w. n.e., bardzo interesujące archeologicznie, XVIII-wieczna kapliczka w Kamionie, piec do wypalania kamienia wapiennego w okolicach Działoszyna, Lisowic i Kolonii Lisowice, a także XIX-wieczny młyn wodny w Kępowiznie. W otulinie parku i jego otuliny utworzono rezerwat przyrody: *Bukowa Góra, Dąbrowa, Węże, Stawiska* i *Szachownica*. Osobliwością są jaskinie: *Szachownica, Za Kratą, Stalagmitowa, Niespodzianka, Samsonowicza* i wiele innych, którym nie nadano nazw. Za pomniki przyrody uznano *Górę Świętej Genowefy* o wysokości 200 m n.p.m. (to najdalej wysunięty ostaniec Jury Wieluńskiej), *Górę Wapiennik* (198 m n.p.m.), *Górę Krzemionki* (228 m n.p.m.). Do pomników przyrody należą też *Granatowe Źródła*, przykład pulsujących źródeł krasowych, jedyny w Jurze Polskiej. Część wody bije ze szczeliny skalnej na brzegu, część z dna zbiornika, którym jest starorzecze Warty. Szczególnie cenny pomnik to *Żabi Staw* położony wysoko nad Wartą zbiornik wody stojącej, enklawa występowania grzybieni północnych (podlegają ścisłej ochronie) oraz miejsce przebywania tysięcy żab. W otulinie parku znajduje się jeszcze jeden pomnik przyrody *Jaskinia Ewy* (Góra Draby, 230 m n.p.m.). Przez teren ZPK prowadzi otwarty w 2009 r. szlak kajakowy z Działoszyna do Konopnicy, obejmujący Wielki Łuk Warty. Po drodze warto także zwiedzić m.in. tzw. bramę między *Górą Wapiennik* a *Górą Świętej Genowefy*. Obie góry tworzą swoiste wrota po obu stronach Warty. Na terenie ZPK oprócz wspomnianego już szlaku wodnego utworzono szlaki rowerowe:

- *Wapiennych Wzgórz Załęczańskiego Parku Krajobrazowego* (EPJ 3, zielony), wiedzie przez najpiękniejsze zakątki Załęczańskiego Parku Krajobrazowego, liczy 36,5 km;
- *Szlak Przełomu Krzeczowskiego* (EWI 5, żółty), wiedzie wzdłuż doliny Warty m.in. przez Toporów, Kamion i Przywóz, liczy 21 km;
- *Szlak Załęczańskim Łukiem Warty* (EWI 6, żółty), wiedzie m.in. przez Załęcze Wielkie, Piasiki, Ogroble, Przywóz, Łaszew, Bieniec i Kępowiznę z powrotem do Załęcza Wielkiego, liczy 26 km.
- *Szlak Nadwarciańskich Krajobrazów* (EWI 7, żółty), liczy 32 km.

EPJ3 - Wapiennych Wzgórz Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Łódzkie - turystyka rowerowa

Kościół w Działoszynie

Dwór w Działoszynie

Żabi Staw

Krawędź doliny Warty

DZIAŁOSZYN

Prawa miejskie otrzymał na początku XV w. Był przez stulecia miasteczkiem prywatnym, początkowo w rękach rodu Dziadoszów, później Kobylańskich, Męcinińskich i Myszkowskich. Powstała tu duża gmina żydowska, ok 1760 r. zbudowano okazałą synagogę. Niemcy zbombardowali miasto w 1939 r. mocno je niszcząc. Cennymi zabytkami są renesansowy pałac Męcinińskich wzniesiony w XVII w. oraz kościół św. Marii Magdaleny późnobarokowy z 1787 r. W pobliżu Trębaczewie znajduje się cementownia WARTA.

LISOWICE

W sąsiedztwie wsi obejrzeć można ciekawostkę geologiczno-hydrologiczną. Rzeka Sucha Struga, przed ujściem do Warty ginie w wapiennym podłożu. Dolina jest bardzo malownicza, o wysokich skarpach, które w wielu miejscach ukazują wapienne skały. Wody Suchoj Strugi uchodzą do Warty przykorytowym źródłem (wywierzyiskiem).

ŻABI STAW

Zbiornik wody stojącej położony wysoko nad dnem doliny Warty. Znany jest z dużej populacji grzybienia północnego. Jest też ważnym miejscem dla zwierząt, głównie ptaków i płazów.

BOBROWNIKI - str. 157

REZERWAT WĘŻE

Rezerwat przyrody nieożywionej, chroniący wapienny ostaniec jurajski - Górę Żelce, wznoszący się 45 m ponad krawędź doliny Warty. Znajduje się tu wiele form i zjawisk krasowych. Stoki oraz wierzchołki urozmaicają liczne skałki wapienne, studnie, kotły, leje krasowe, a także jaskinie i podziemne korytarze.

REZERWAT DĄBROWA W NIŻANKOWICACH

Rezerwat leśny utworzony w celu zachowania naturalnych zbiorowisk roślinnych, w tym dąbrowy trzcinikowej i świetlistej. Na szczególną uwagę zasługują występujące tu rośliny górskie, charakterystyczne dla piętra reglowego i bardzo rzadkie na niżu: przytulia okrągłolistna i starzec Fuchsa.

Działoszyn
(rynek)

1,5 km

Skrzyżowanie
z drogą nr 486

5,5 km

Sęsów
(skrzyżowanie)

4,5 km

Pieńki
(skrzyżowanie)

1,5 km

Niżankowice
(skrzyżowanie)

6,0 km

Bobrowniki
(kościół)

3,0 km

Żabi Staw
(węzeł szlaków)

1,0 km

Bobrowniki
(skrzyżowanie)

4,5 km

Draby
(skrzyżowanie
z drogą nr 42)

4,5 km

Lisowice
(skrzyżowanie)

3,5 km

Raciszyn
(skrzyżowanie
z drogą nr 491)

2,0 km

Działoszyn
(rynek)

Gospodarstwo agroturystyczne:

- S. Kabała, WIKTORÓWKA, Draby 24, tel. 609 317 648, www.wiktorowka.popolsce.pl

NOTATKI:

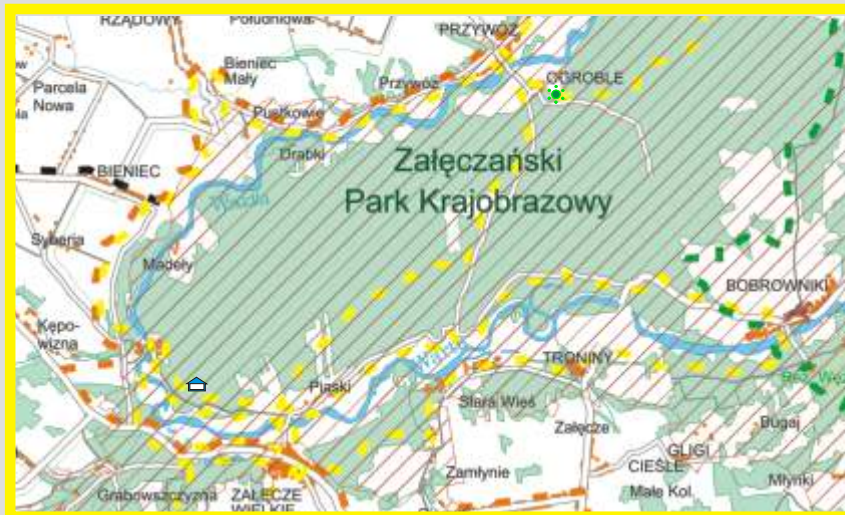
.....

EWI5 - Przełomu Krzeczowskiego

- Krzeczów
(węzeł szlaków)
- 5,0 km
- Kamion
(skrzyżowanie)
- 6,5 km
- Ogroble
(węzeł szlaków)
- 1,0 km
- Przywóz
- 3,0 km
- Toporów
(skrzyżowanie)
- 5,0 km
- Krzeczów
(węzeł szlaków)

EWI6 - Załęczańskim Łukiem Warty

EWI7 - Nadwarciańskich Krajobrazów

Łódzkie - turystyka rowerowa

Stare wapienniki

Wychodnie wapieni koło Bobrownik

Kapliczka w Kamionie

Miejsce wodowania kajaków w Bobrownikach

KRZECZÓW - str. 53

TOPORÓW - str. 53

OGROBLE

Na skraju lasu znajduje się nieczynny już dziś niewielki kamieniołom o powierzchni 10 x 10 m. i głębokości 6 m. Zobaczyć tu można ciekawe odsłonięcie wapieni górnokarpackich, występujących pod pokrywą wodolodowcowych piasków czwartorzędowych.

KAMION

Zachował się tu do dzisiaj fragment średniowiecznego układu urbanistycznego z niewielkim rynkiem pośrodku i uliczką wychodzącą z naroża. Znajduje się tu także zabytkowa drewniana kapliczka zrębowa wzniesiona ok. 1750-70 r.

KĘPOWIZNA - str. 53

PRZYWÓZ - str. 53

BOBROWNIKI

Na terenie wsi zachowały się liczne przykłady zabytkowej zabudowy drewnianej. Około 500 m na zachód od zabudowań wsi, przy północnym brzegu koryta Warty znajduje się grupa przykorytowych źródeł krasowych - wywierzynek, o dużej wydajności. Pół kilometra dalej wznosi się Góra Świętej Genowefy. W jej obrębie znajduje się największa wapienna skała Załęczańskiego Parku Krajobrazowego, przypominająca swym kształtem ludzką czaszkę. Ze jej szczytu rozciąga się malowniczy widok na położoną po przeciwnej stronie Warty Górę Wapiennik. W otoczeniu pagóra podziwiać można 3 pięknie ukształtowane terasy rzeki Warty porośnięte lasem.

ZALĘCZE WIELKIE - str. 53

- Załęcze Wik.
(Ośrodek ZHP)
- 6,5 km
- Wiesagi
- 2,0 km
- Ogroble
(węzeł szlaków)
- 1,0 km
- Przywóz
(skrzyżowanie)
- 5,0 km
- Łaszew Rządowy
- 2,5 km
- Bielec
(skrzyżowanie)
- 5,5 km
- Załęcze Wik.
(węzeł szlaków)
- 3,0 km
- Załęcze Wik.
(Ośrodek ZHP)
- 5,0 km
- Bukowce
- 2,5 km
- Jarzębie
- 2,5 km
- Bobrowniki
- 4,5 km
- Troniny
- 1,5 km
- Stara Wieś
- 3,0 km
- Załęcze Wik.
- 2,0 km
- Kruchy
- 4,0 km
- Kluski
- 3,0 km
- Załęcze Wik.
- 3,0 km
- Załęcze Wik.
(Ośrodek ZHP)

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy, Kamion, tel. 43 842 27 76, www.kamion.pl

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZHP, Kamion, tel. 43 842 24 70, www.osw_zhp_kamion.republika.pl

Zajazd RITMO, Krzeczów 49, tel. 43 842 15 23, www.zajazdritmo.wielun.pl

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZHP NADWARCIAŃSKI GRÓD, Załęcze Wielkie, tel. 43 841 20 80, www.zalecze.pl

Gospodarstwa agroturystyczne (www.agroturystyka.wielun.pl)

- Z. Sosnowski, Krzeczów, ul. Wczasowa 2, tel. 504 006 917, <http://ranczonadwarta.bo.pl>

- A. Okrasa, Krzeczów, ul. Więclawska 2, tel. 43 842 15 10

- RANCZO ZA MOSTEM, Kamion, tel. 606 403 164

www.ziemialodzka.pl

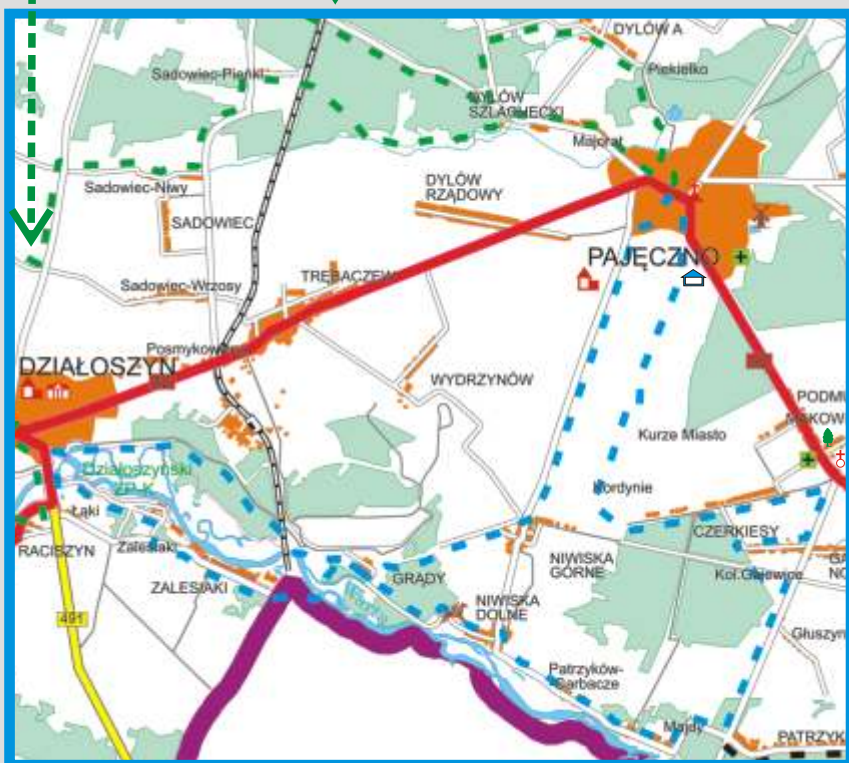
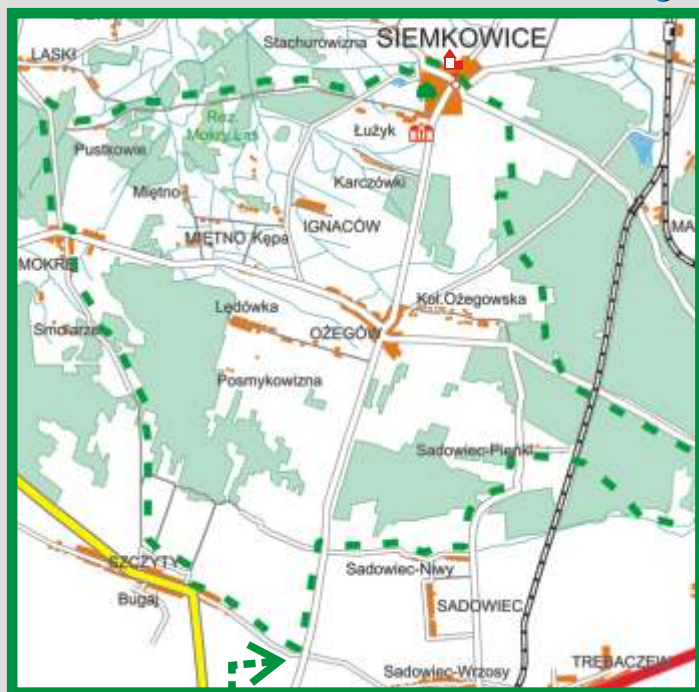
156
Łódzkie

Łódzkie - swoboda wyboru!

157
Łódzkie

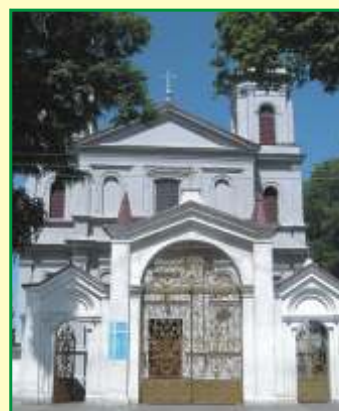
Starych Lip Działoszyńskiego Przełomu Warty

Łódzkie - turystyka rowerowa

Pomnikowa lipa w Pajęcznie

Kościół w Pajęcznie

Rezerwat MOKRY LAS

Odkrycia archeologiczne w Pajęcznie

Szlak Dwóch Starych Lip

Nr EPJ 1. Szlak liczy 40 km, jest szlakiem okólnym, Pajęczno-Siemkowice-Pajęczno.

SIEMKOWICE

Dawniej siedziba rodu Siemkowskich h. Oksza. Na sztucznej wyspie stoi dwór obronny z XVI w. w stylu renesansowo-barokowym. Obok rośnie lipa licząca ponad 20 m. Zabytkiem jest również gotycka ceglana wieża, będąca pozostałością po kościele z XIII w. Do wieży w 1879 r. dobudowano kościół św. Marcina.

PAJĘCZNO

Powstało przy średniowiecznym szlaku handlowym prowadzącym z Rusi i wsch. terenów Polski na Śląsk i do Czech. Historia osadnictwa sięga tu co najmniej 3 tys. lat (odkryto cmentarzysko ciałopalne z okresu halszackiego kultury łużyckiej (ok. 1300-1100 lat p.n.e.). Warto zobaczyć: kościół Wniebowzięcia NMP i św. Leonarda z 1748-53 r.; zabytkowy cmentarz (najstarszy nagrobek pochodzi z 1851 r.), zabudowę rynku, stanowiącą przykład dawnego małomiasteczkowego budownictwa mieszkalnego oraz zabytkowe domy mieszkalne z XVIII i XIX w. wybudowane z wapiennych łupków. Osobliwością jest pomnikowa lipa drobnolistna rosnąca na dziedzińcu plebani (wiek ok. 600 lat).

REZERWAT MOKRY LAS

Rezerwat leśny utworzony w celu zachowania naturalnego grodu z udziałem jodły. Występuje tu znaczna liczba gatunków chronionych: kalina koralowa, gnieźnik leśny, marzanka wonna, porzeczka czarna oraz wawrzynik wilczytęko.

Szlak Działoszyńskiego Przełomu Warty

Nr EPJ 2. Szlak liczy 38 km. Tworzy pętlę: Pajęczno-Działoszyń-Pajęczno

DZIAŁOSZYŃ - str. 155

NIWISKA DOLNE

We wsi i jej okolicach warto zobaczyć liczne, czynne do niedawna piece do wypalania wapna.

ZALESIAKI

W kamieniołomach wydobywa się minerał trawertyn. Na wapiennych ścianach występuje roślinność wapieniolubna: zanokcica skalna i zanokcica mrowa.

PATRYKÓW

Dokonano tu kilku cennych odkryć archeologicznych z różnych okresów prehistorii, najstarsze z 10 tys. lat p.n.e. Na tarasie zalewowym Warty znajduje się miska źródła zwanego *Jordanem Małym*. Ma ono wydajność ok. 15 l/sek.

MAKOWISKA

Kościół z 1841 r. w którym są: gotycka chrzcielnica z XV w., obraz *Złożenie do grobu* oraz krucyfiks z XVIII w. Przy kościele rośnie grupa 12 lip drobnolistnych o obwodach od 160 do 290 cm.

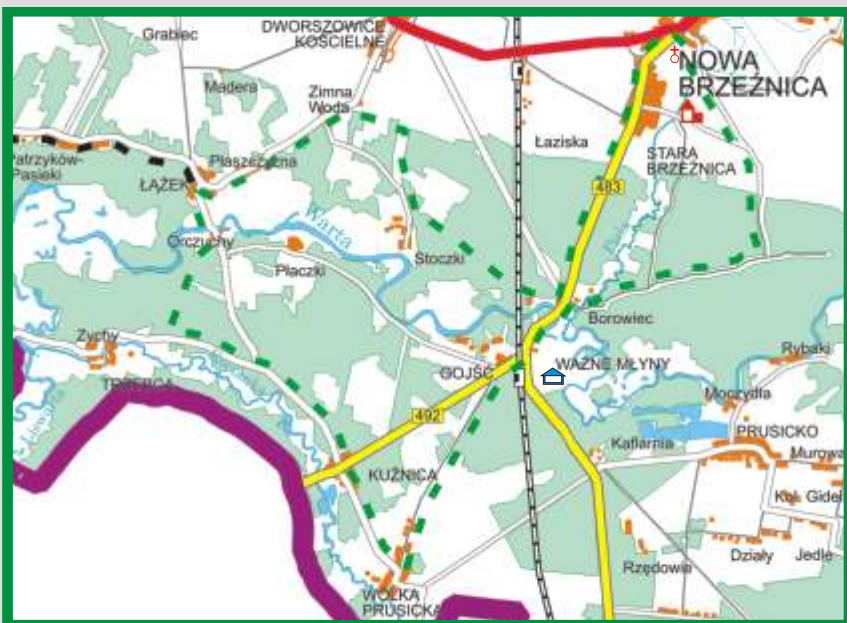
Zajazd Restauracja - Noclegi, Pajęczno, ul. Wieluńska 118, tel. 34 311 33 85
Pokoje Gościnne Z. Pułka, Pajęczno, ul. Długa 55, tel. 34 311 17 98
Pokoje Gościnne, M. Ojczyńska, Pajęczno, ul. Reymonta 13, tel. 34 311 12 21
Usługi Hotelarskie PPHU PAWDRES, Pajęczno, ul. Wieluńska 87, tel. 34 311 12 36

NOTATKI:

- Pajęczno (węzeł szlaków) 3,0 km
- Dylów 10,0 km
- Siemkowice 5,5 km
- Pustkowie 1,5 km
- Mokre 5,5 km
- Szczyty (skrzyżowanie z drogą nr 486) 5,0 km
- Sadowiec Niwa (skrzyżowanie) 6,5 km
- Dylów Szlachecki 3,0 km
- Pajęczno (węzeł szlaków)
- Pajęczno (węzeł szlaków) 5,5 km
- Niwiska Górne (skrzyżowanie) 3,0 km
- Grady 4,5 km
- Działoszyń (węzeł szlaków) 3,0 km
- Zalesiaki 3,0 km
- Grady 2,5 km
- Niwiska Dolne 4,0 km
- Patrzyków (węzeł szlaków) 5,5 km
- Makowska (skrzyżowanie) 3,0 km
- Kordynie 5,5 km
- Pajęczno (węzeł szlaków)

Ujście Liswarty

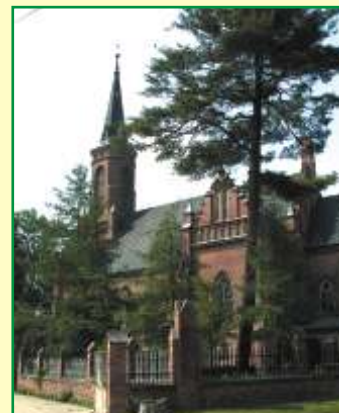
Szlak *Ujścia Liswarty* oznakowany kolorem zielonym o długości 28 km. Prowadzi z Nowej Brzeźnicy, w powiecie pajęczańskim, na południe trasą bardzo malowniczych dolin rzecznych przez Łązek, Orzuchy, Kuźnicę, Wólkę Prusicką i Ważne Młyny z powrotem do Nowej Brzeźnicy. Dwukrotnie przecina Wartę i Pisię. Wiedzie przez strefę połączenia trzech rzek: Kocinki, Liswarty i samej Warty. Nowa Brzeźnica to historyczna miejscowość, dawne miasteczko urodził się tu Jan Długosz (1415-1480), wielki polski kronikarz, historyk i dyplomata. W 1665 r. w mieście przebywał król Jan Kazimierz, toczący wojnę z rokoszem Jerzego Lubomirskiego. Za cmentarzem można obejrzeć obniżenie terenu, tzw. Błota Karpińskie. To forma wytopiskowa, związana ze złodowaceniem środkowopolskim. Kiedyś wypełniało ją jezioro, osuszone przez wypływającą z niego rzeczkę Pisię. W Kuźnicy, wsi znanej dawniej z licznych smolarni, mieści się Ośrodek ZHP. Kuźnica charakteryzuje się swoistym mikroklimatem, sprzyjającym szybkiej regeneracji sił. Ma na to wpływ duży kompleks leśny z przewagą sosny i dużą ilością jałowca. Ważne Młyny to położona malowniczo nad Wartą miejscowość, znana ze swoich walorów wypoczynkowych. Szczególny urok mają lesiste tereny, położone na zachód od wioski w widłach Warty, Liswarty i Kocinki. Pobliskie wsie Wąsosz Dolny i Górny leżą już na terenie województwa śląskiego.

Łącznik: Patrzyków - Łązek

Łódzkie - turystyka rowerowa

Kościół w Nowej Brzeźnicy

Warta w Ważnych Młynach

Kościół w Dworszowicach Kościelnych

NOWA BRZEŹNICA

Powstała w XIII w. przy starych szlakach handlowych prowadzącym z Rusią Śląską. Niedaleko rynku znajdują się pozostałości starego założenia dworskiego, powstałego prawdopodobnie w miejscu niedokończonego zamku królewskiego. Z czasem Stara Brzeźnica stała się częścią Nowej Brzeźnicy. Miejscowości zrosły się przedmieściami zachowując odrębne i ciekawe układy przestrzenne. Stara Brzeźnica ma układ przestrzenny w postaci wydłużonego wrzeciona, zaś Nowa Brzeźnica typowy prostokątny rynek i regularną szachownicę ulic. Zabytkiem jest neogotycki kościół pw. św. Jana Chrzciciela wzniesiony w 1904 r. w miejscu poprzedniej, gotyckiej świątyni ufundowanej w 1417 r. przez króla Władysława Jagiełłę. W Nowej Brzeźnicy urodził się Jan Długosz (1415-80) wielki polski kronikarz, historyk oraz dyplomata.

WAŻNE MŁYNY

Wieś znana była dawniej z bogatych tradycji młynarskich. Obecnie znajdują się tu niewielkie ośrodki wypoczynkowe, idealne do odpoczynku od wielkich miast. Godne polecenia są wycieczki w obrębie lesistych terenów położonych na zachód od wsi, w widłach rzeki Warty.

DWORSZOWICE KOŚCIELNE

We wsi stoi murowany kościół pw. św. Michała Archanioła zbudowany w 1830 r. Ta orientowana jednonawowa budowla została wzniesiona na planie prostokąta. We wnętrzu kościoła zwracają uwagę trzy klasycystyczne ołtarze oraz rzeźby Madonny i Jana Nepomucena z XVIII w. Urodził się tu Antoni Bolesław Dobrowolski (1872-1954), geofizyk, podróżnik polarny i pedagog, członek międzynarodowych organizacji glaciologicznych i geofizycznych, w młodości więziony przez władze carskie. Imieniem Dobrowolskiego nazwano w 1959 r. polską stację polarną na Antarktydzie.

NOTATKI:

.....

.....

.....

.....

- **Nowa Brzeźnica** (centrum) 4,0 km
- **Ważne Młyny** (skrzyżowanie przed mostem) 2,5 km
- **Stoczki** 4,5 km
- **Łązek** (węzeł szlaków) 3,0 km
- **Trzebca** 4,0 km
- **Kuźnica** (skrzyżowanie z drogą nr 492) 1,5 km
- **Wółka Prusacka** (skrzyżowanie) 3,0 km
- **Ważne Młyny** 1,5 km
- **Borowiec** 6,5 km
- **Nowa Brzeźnica** (centrum)
- **Patrzyków** (węzeł szlaków) 3,0 km
- **Patrzyków Cegielnia** (skrzyżowanie) 4,5 km
- **Łązek** (węzeł szlaków)